

Managementletter 2024 Gemeente Leudal

Gemeente Leudal
T.a.v. het College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 3008
6093 ZG Heythuysen

24 oktober 2024

Referentie: A00390/ML2024/EK/KB/eve

Geacht College,

Hierbij ontvangt u ons overzicht met bevindingen naar aanleiding van onze interim-controle van Gemeente Leudal voor het boekjaar dat eindigt op 31 december 2024. Dit rapport is opgesteld naar aanleiding van onze verrichte interim-controle in september 2024. Onze zienswijzen, bevindingen en aanbevelingen zijn transparant en constructief besproken met uw ambtelijke organisatie.

Het rapport beschrijft onze visie met betrekking tot uw administratieve organisatie en interne beheersing voor zover wij deze hebben geëvalueerd in het kader van de jaarrekeningcontrole. Gemeente Leudal borduurt voort op verbetermaatregelen die reeds voorgaande jaren zijn ingevoerd met het oog op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, zoals het herijken van uw processen en de aanscherping van de interne controlecyclus en -aanpak. De gesignaleerde aandachtspunten rondom uitvoering en documentatie van interne controlewerkzaamheden worden voortvarend opgepakt.

Daarnaast hebben wij de status van de opvolging van de bevindingen uit de managementletter en accountantsverslag van voorgaand jaar opgenomen.

In dit rapport blikken wij tevens vooruit op de eindejaarscontrole voor wat betreft planning alsmede een aantal aspecten betreffende verslaggeving waarvan wij denken dat deze aandacht behoeven.

Dit rapport wordt ook ter beschikking gesteld aan de het audit comité c.q. de gemeenteraad.

Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik maken om u en uw medewerkers te bedanken voor de prettige samenwerking die we ervaren hebben tijdens onze werkzaamheden.

Mocht u nog vragen hebben, aarzel dan niet om contact met ons op te nemen. We zijn uiteraard graag bereid om de inhoud van dit rapport nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Q-Concepts Accountancy B.V.

drs. E.E.T.M. Kalnenek RA

 Aard en reikwijdte
controle

 Evaluatie interne
beheersing

 Vooruitblik en
ontwikkelingen

 Bijlagen

Reikwijdte van de controle

Het doel van onze jaarrekeningcontrole is het vormen van een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening als geheel, zoals bedoeld in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado). Vanaf boekjaar 2023 behoort de rechtmatigheidsverantwoording tot de jaarstukken van de gemeente. Hiermee ziet ons getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening impliciet ook toe op deze rechtmatigheidsverantwoording. Het rechtmatigheidsoordeel door de accountant is vanaf dit boekjaar. Ten tijde van het schrijven van deze managementletter is nog steeds sprake van 'onvolkomen' regelgeving, aangezien de rechtmatigheidsverantwoording nog steeds niet verankerd is in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten als ook het Bado. Momenteel hanteren accountants derhalve nog steeds de voor dit doel uitgebrachte Audit Alert 48.

Vanuit de jaarrekeningcontrole beoordelen wij de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing voor zover relevant voor onze oordeelsvorming. Deze bevat geen zelfstandig oordeel over de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing. De controle van de jaarrekening omvat het uitvoeren van controlewerkzaamheden, waaronder risicoanalyses, cijferbeoordelingen, beoordeling van de administratieve procedures en het daarmee samenhangende systeem van interne beheersingsmaatregelen en gegevensgerichte controlewerkzaamheden.

De samenstelling en omvang van die werkzaamheden zijn noodzakelijk voor het verkrijgen van voldoende controle-informatie ter onderbouwing van ons oordeel. In dit kader toetsen wij in 2024 ook of het rechtmatigheidsoordeel door het college deugdelijk onderbouwd is.

De interim-controle heeft zich niet verder uitgestrekt dan noodzakelijk is om tot een oordeel te komen over de jaarrekening 2024. Het onderzoek is dus niet primair gericht op het signaleren van alle aandachtspunten in de administratieve organisatie en interne beheersing.

Hieronder vallen ook de procedures die zijn gericht op de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde informatiesystemen. Verder is onze jaarrekeningcontrole niet specifiek gericht op het ontdekken van mogelijke onregelmatigheden, waaronder fraudes. Onze tussentijdse bevindingen zijn gebaseerd op onze werkzaamheden tot en met september 2024.

Indien er na deze datum nieuwe bevindingen zijn met betrekking tot de interne beheersing zullen wij dit met u delen in ons accountantsverslag.

Het algemene beeld is dat de interne beheersing van Gemeente Leudal van ruim voldoende niveau is voor de omvang van de organisatie. Wij hebben ons tijdens de interim-controle grotendeels gericht op de review van de werkzaamheden van uw verbijzonderde interne controlefunctie.

We concluderen dat deze werkzaamheden over de gehele lijn gezien gedegen worden uitgevoerd, met enkele aandachtspunten ter verbetering. Deze zien met name toe op documentatie en conclusievorming.

In de volgende hoofdstukken gaan wij in meer detail in op onze bevindingen en aanbevelingen alsmede de opvolging van de bevindingen uit de managementletter en accountantsverslag van voorgaand jaar.

Aard en reikwijdte
controle

Reikwijdte van de controle

Materialiteit

Evaluatie interne
beheersing

Vooruitblik en
ontwikkelingen

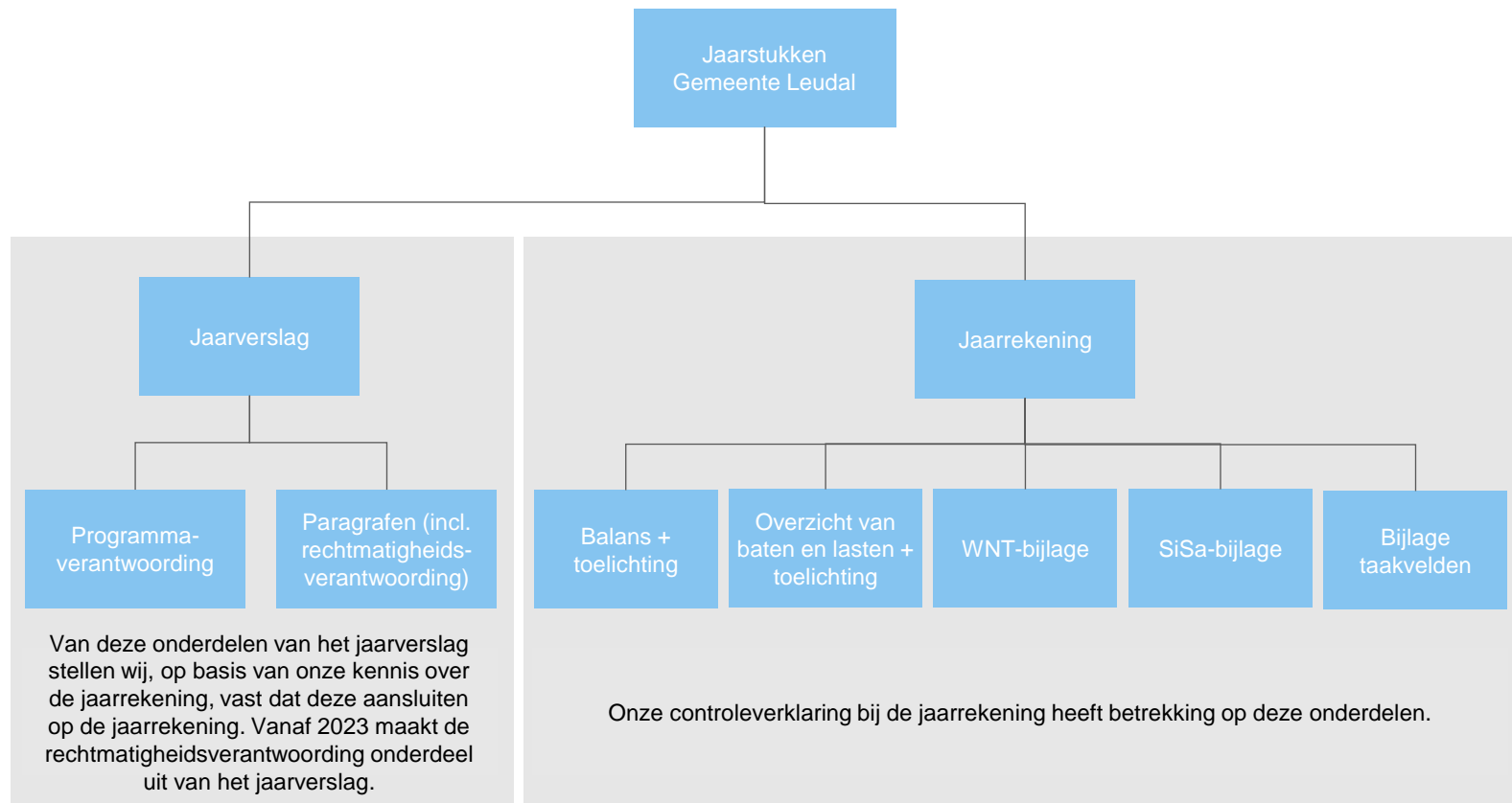

Bijlagen

Jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit meerdere onderdelen, welke wij niet allemaal met dezelfde diepgang controleren (mede afhankelijk van de materialiteit). Onderstaand hebben wij daarom weergegeven op welke wijze wij de verschillende onderdelen van de jaarstukken in onze controle betrekken. In de volgende paragraaf gaan wij in op de materialiteit.

Aard en reikwijdte controle

Reikwijdte van de controle

Materialiteit

Evaluatie interne beheersing

Vooruitblik en ontwikkelingen

Bijlagen

Materialiteit

Bij de planning van onze controle houden wij rekening met de goedkeuringstolerantie (ook wel materialiteit genoemd). Wij beschouwen een afwijking als materieel wanneer het mogelijk is dat gebruikers van de jaarrekening hun beslissingen en acties laten beïnvloeden door de geconstateerde afwijkingen.

De raad bepaalt binnen de wettelijke kaders welke goedkeuringstolerantie wij hanteren. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) bedraagt de goedkeuringstolerantie maximaal 1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan reserves) voor fouten en 3% voor onzekerheden.

De raad kan besluiten de accountant te vragen de jaarrekening met een lagere goedkeuringstolerantie te controleren. Dit heeft u niet gedaan. De relatie tussen de goedkeuringstolerantie, eventueel geconstateerde afwijkingen en ons oordeel is in onderstaande tabel weergegeven.

Voor de toepassing van de goedkeuringstolerantie in onze controle vertalen wij deze naar een uitvoeringstolerantie en een rapporteringstolerantie. Deze zijn hieronder ook opgenomen.

	≤ 1%	≤ 3%	≥ 3%	≥ 10%
Fouten	Goedkeurend	Beperking	Afkeuring	Afkeuring
Onzekerheden	Goedkeurend		Beperking	Oordeelonthouding

Goedkeuringstolerantie

Goedkeuringstolerantie

De goedkeuringstolerantie is de grens die u als raad bepaalt met een maximum van 1% van de totale lasten. Indien wij afwijkingen in de jaarrekening constateren boven deze grens leidt dat er toe dat wij geen goedkeurende controleverklaring kunnen afgeven.

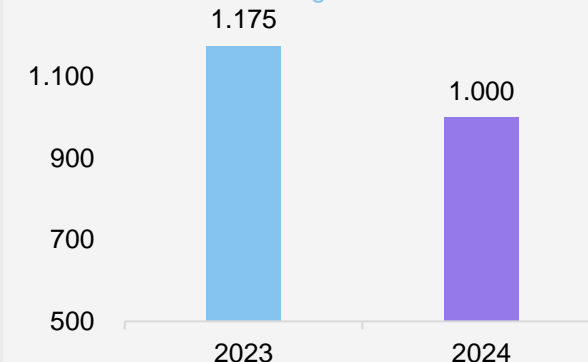
De goedkeuringstolerantie 2023 wijkt af van 2024 omdat de werkelijke lasten 2023 (incl. toevoegingen aan reserves) hoger waren dan voor 2024 begroot zijn. Wij zullen de materialiteit updaten op basis van de gegevens zoals opgenomen in de concept-jaarrekening.

Uitvoeringstolerantie

Rapporteringstolerantie

SiSa/WNT

Goedkeuringstolerantie in € '000

Aard en reikwijdte controle

Reikwijdte van de controle

Materialiteit

Evaluatie interne beheersing

Vooruitblik en ontwikkelingen

Bijlagen

Materialiteit

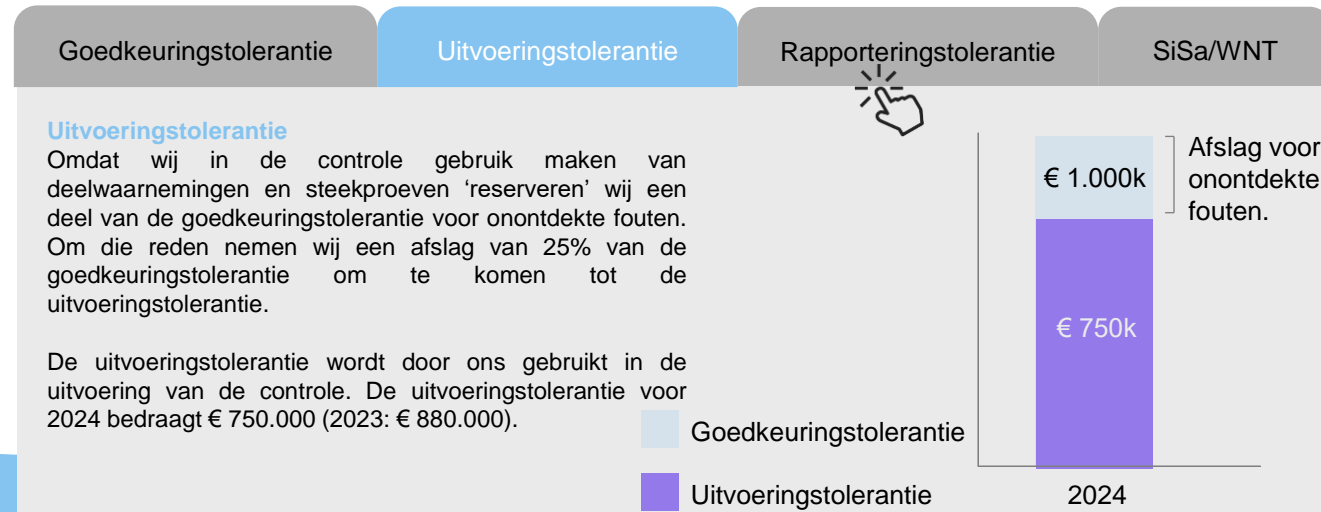
Bij de planning van onze controle houden wij rekening met de goedkeuringstolerantie (ook wel materialiteit genoemd). Wij beschouwen een afwijking als materieel wanneer het mogelijk is dat gebruikers van de jaarrekening hun beslissingen en acties laten beïnvloeden door de geconstateerde afwijkingen.

De raad bepaalt binnen de wettelijke kaders welke goedkeuringstolerantie wij hanteren. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) bedraagt de goedkeuringstolerantie maximaal 1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan reserves) voor fouten en 3% voor onzekerheden.

De raad kan besluiten de accountant te vragen de jaarrekening met een lagere goedkeuringstolerantie te controleren. Dit heeft u niet gedaan. De relatie tussen de goedkeuringstolerantie, eventueel geconstateerde afwijkingen en ons oordeel is in onderstaande tabel weergegeven.

Voor de toepassing van de goedkeuringstolerantie in onze controle vertalen wij deze naar een uitvoeringstolerantie en een rapporteringstolerantie. Deze zijn hieronder ook opgenomen.

	≤ 1%	≤ 3%	≥ 3%	≥ 10%
Fouten	Goedkeurend	Beperking	Afkeuring	Afkeuring
Onzekerheden	Goedkeurend		Beperking	Oordeelonthouding

 Aard en reikwijdte controle

Reikwijdte van de controle

Materialiteit

 Evaluatie interne beheersing

 Vooruitblik en ontwikkelingen

 Bijlagen

Materialiteit

Bij de planning van onze controle houden wij rekening met de goedkeuringstolerantie (ook wel materialiteit genoemd). Wij beschouwen een afwijking als materieel wanneer het mogelijk is dat gebruikers van de jaarrekening hun beslissingen en acties laten beïnvloeden door de geconstateerde afwijkingen.

De raad bepaalt binnen de wettelijke kaders welke goedkeuringstolerantie wij hanteren. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) bedraagt de goedkeuringstolerantie maximaal 1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan reserves) voor fouten en 3% voor onzekerheden.

De raad kan besluiten de accountant te vragen de jaarrekening met een lagere goedkeuringstolerantie te controleren. Dit heeft u niet gedaan. De relatie tussen de goedkeuringstolerantie, eventueel geconstateerde afwijkingen en ons oordeel is in onderstaande tabel weergegeven.

Voor de toepassing van de goedkeuringstolerantie in onze controle vertalen wij deze naar een uitvoeringstolerantie en een rapporteringstolerantie. Deze zijn hieronder ook opgenomen.

	≤ 1%	≤ 3%	≥ 3%	≥ 10%
Fouten	Goedkeurend	Beperking	Afkeuring	Afkeuring
Onzekerheden	Goedkeurend		Beperking	Oordeelonthouding

Goedkeuringstolerantie

Uitvoeringstolerantie

Rapporteringstolerantie

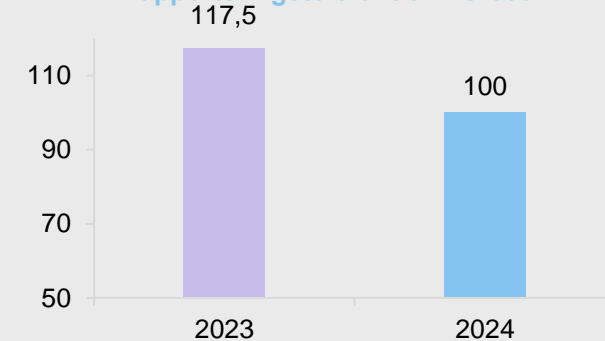
SiSa/WNT

Rapporteringstolerantie

De rapporteringstolerantie is de grens waarboven wij geconstateerde afwijkingen aan u rapporteren. Deze grens bepaalt u zelf en is afhankelijk van de mate van detail waarmee u geïnformeerd wilt worden. De hoogte van de rapporteringstolerantie heeft geen invloed op de nauwkeurigheid of diepgang waarmee wij controleren.

In uw controleprotocol voor de accountantscontrole 2024 heeft u de rapporteringstolerantie bepaald op 10% van de materialiteit. Dit sluit aan op onze methodologie.

Rapporteringstolerantie in € '000

Aard en reikwijdte controle

Reikwijdte van de controle

Materialiteit

Evaluatie interne beheersing

Vooruitblik en ontwikkelingen

Bijlagen

Materialiteit

Bij de planning van onze controle houden wij rekening met de goedkeuringstolerantie (ook wel materialiteit genoemd). Wij beschouwen een afwijking als materieel wanneer het mogelijk is dat gebruikers van de jaarrekening hun beslissingen en acties laten beïnvloeden door de geconstateerde afwijkingen.

De raad bepaalt binnen de wettelijke kaders welke goedkeuringstolerantie wij hanteren. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) bedraagt de goedkeuringstolerantie maximaal 1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan reserves) voor fouten en 3% voor onzekerheden.

De raad kan besluiten de accountant te vragen de jaarrekening met een lagere goedkeuringstolerantie te controleren. Dit heeft u niet gedaan. De relatie tussen de goedkeuringstolerantie, eventueel geconstateerde afwijkingen en ons oordeel is in onderstaande tabel weergegeven.

Voor de toepassing van de goedkeuringstolerantie in onze controle vertalen wij deze naar een uitvoeringstolerantie en een rapporteringstolerantie. Deze zijn hieronder ook opgenomen.

	≤ 1%	≤ 3%	≥ 3%	≥ 10%
Fouten	Goedkeurend	Beperking	Afkeuring	Afkeuring
Onzekerheden	Goedkeurend		Beperking	Oordeelonthouding

Goedkeuringstolerantie

Uitvoeringstolerantie

Rapporteringstolerantie

SiSa/WNT

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Voor de controle op de bijlage Wet Normering Topinkomens gelden de toleranties zoals jaarlijks gepubliceerd in het controleprotocol WNT op www.topinkomens.nl. De betreffende toleranties variëren van 0 (in geval van wel/niet opnemen functionarissen) tot enkele duizenden euro's ten aanzien van onjuistheden in de verantwoording.

Single information, Single audit (SiSa)

Via de SiSa-bijlage bij de jaarrekening legt u verantwoording af over van ministeries en provincies ontvangen specifieke uitkeringen. De hiervoor toegepaste toleranties wijken af van de jaarrekening:

- Goedkeuringstolerantie: gelijk aan die voor de jaarrekening;
- Uitvoeringstolerantie: gelijk aan de jaarrekening, maar voor elke uitkering > € 125.000 dient één deelwaarneming uitgevoerd te worden;
- Rapporteringstolerantie:
 - Voor regelingen < € 125.000: € 12.500;
 - Voor regelingen > € 125.000 en < € 1.000.000: 10% van de omvangbasis van de specifieke uitkering;
 - Voor regelingen > € 1.000.000: € 125.000.

NB: SiSa maakt vanaf 2024 onderdeel uit van de rechtmatigheidsverantwoording.

Aard en reikwijdte controle

Reikwijdte van de controle

Materialiteit

Evaluatie interne beheersing

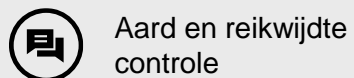

Vooruitblik en ontwikkelingen

Bijlagen

Aard en reikwijdte
controle

Evaluatie interne
beheersing

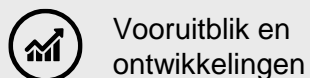
Interim-controle en VIC

Rechtmatigheidsverantwoording

IT audit

Gegevensgerichte werkzaamheden

Bevindingen en aanbevelingen

Vooruitblik en
ontwikkelingen

Bijlagen

Interim-controle

Wij hebben tijdens onze interim-controle de procesrisico's onderzocht en ons primair gericht op de opzet, het bestaan en, indien mogelijk, de werking van de beheersingsmaatregelen. Allen voor zover deze relevant zijn voor de jaarrekening 2024. Tijdens de eindejaarscontrole zullen wij de toetsing van de werking van de interne beheersingsmaatregelen uitbreiden voor het gehele boekjaar 2024.

De volgende stromen en processen hebben tijdens onze interim-controle de aandacht gehad:

- Inkopen en betalingen;
- Aanbestedingen;
- Leges omgevingsvergunningen;
- Leges burgerzaken;
- WMO;
- Sociale uitkeringen (Participatiewet);
- Leerlingenvervoer;
- Subsidieverstrekingen (verenigingen en professionele instellingen);
- Lonen en salarissen;
- Memoriaalboekingen.

Wij zijn van mening dat het huidige niveau van uw interne beheersing voldoende is om een getrouwe en rechtmatige jaarrekening te kunnen bewerkstelligen. Voor de aard en omvang van uw organisatie heeft u voldoende interne beheersingsmaatregelen in de processen ingericht om een betrouwbare gegevensverwerking te waarborgen.

Verbijzonderde interne controlefunctie (VIC)

Onze controleaanpak is naast het controleren van de jaarrekening gericht op het verbeteren van uw bedrijfsvoering inclusief digitalisering hiervan. In onze controle hanteren wij daarvoor het '3 lines-of-defence' model. Dit model geeft handvatten om te beoordelen waar in de interne beheersing risico's worden ondervangen. De verschillende lines-of-defence staan voor de volgende plaats in de interne beheersing:

- De **eerste lijn**: in het primaire proces, onder verantwoordelijkheid van de proceseigenaar;
- De **tweede lijn**: in de ondersteunende processen zoals financiën en control, waar checks and balances ingericht zijn om fouten te signaleren.
- De **derde lijn**: in uw (verbijzonderde) interne controle achteraf.

Op de volgende pagina wordt het '3 lines-of-defence' model schematisch weergegeven.

 Aard en reikwijdte controle

 Evaluatie interne beheersing

Interim-controle en VIC

Rechtmatigheidsverantwoording

IT audit

Gegevensgerichte werkzaamheden

Bevindingen en aanbevelingen

 Vooruitblik en ontwikkelingen

 Bijlagen

	1 ^e lijn Lijnmanagement	2 ^e lijn Ondersteuning	3 ^e lijn Interne controle
	Teams	Financiële adviseurs en controllers	VIC-functie
Gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Primair verantwoordelijk voor getrouwheid en rechtmatigheid transacties binnen eigen processen. • Verantwoordelijk voor kwalitatieve analyse en toelichting P&C producten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteunt de afdelingen bij de optimalisering van de primaire processen. • De administratie voert bij de verwerking een aantal primaire controles uit op de 1e lijn. 	<ul style="list-style-type: none"> • De VIC voert interne controles uit op de getrouwheid en rechtmatigheid van de financieel kritische processen. • Adviseert over verbetering in de 1e en 2e lijn.
Qconcepts	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseert (met de IC) preventieve interne controlemaatregelen in het primaire proces. • Geeft feedback om leesbaarheid/informatiewaarde P&C documenten te verhogen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseert preventieve interne controlemaatregelen in het ondersteunende proces en de IT. • Geeft adviezen om effectiviteit control-werkzaamheden te vergroten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseert/klankbord om te komen tot een effectieve en efficiënte controleaanpak. • Maakt zoveel als mogelijk gebruik van de werkzaamheden van de IC.

Wij rapporteren via het push-left principe

Het push-left principe is er op gericht de interne beheersing in de 1e en 2e lijn te optimaliseren. Dit vanuit het uitgangspunt dat fouten voorkomen beter is dan achteraf constateren. Indien er tekortkomingen zijn in de interne beheersing in de 1e en 2e lijn, dan zullen wij deze daarom rapporteren als bevinding, ook als deze in de 3e lijn middels (verbijzonderde) interne controle ondervangen wordt. Ons doel is om zoveel mogelijk gebruik te maken van de werkzaamheden van de VIC. Idealiter steunen wij op de VIC als beheersingsmaatregel, een en ander conform de BADO-notitie "De verbijzonderde interne controle bij decentrale overheden". De 3e lijn is bij Gemeente Leudal dan ook primair ons aanspreekpunt.

 Aard en reikwijdte controle Evaluatie interne beheersing

Interim-controle en VIC

Rechtmatigheidsverantwoording

IT audit

Gegevensgerichte werkzaamheden

Bevindingen en aanbevelingen

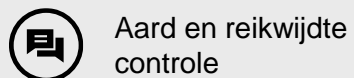
 Vooruitblik en ontwikkelingen Bijlagen

Verbijzonderde interne controlefunctie (VIC)

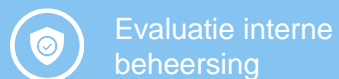
We merken op dat uw verbijzonderde interne controlefunctie haar werkzaamheden over het algemeen gedegen uitvoert, conform de voorhanden zijnde werkplannen. De verbijzonderde interne controlefunctie stelt per proces controlememoranda op, die onderdeel uitmaken van de jaarlijkse PDCA cyclus rondom de administratieve organisatie en interne beheersing. Hierdoor is een hogere betrokkenheid in de samenwerking met de lijnafdelingen zichtbaar. Uitkomsten van de verrichte interne controlewerkzaamheden worden actief gecommuniceerd met de lijnafdelingen en met ons als accountant. Met de geïntroduceerde controlememoranda kan de organisatie nog adequater sturen, monitoren en tijdig verantwoorden.

We merken op dat we niet bij alle processen steunen op interne beheersingsmaatregelen dan wel de uitgevoerde verbijzonderde interne controlewerkzaamheden. Enkele processen bevatten namelijk onvoldoende zichtbare interne beheersingsmaatregelen om als accountant (en VIC-functie) op te kunnen steunen. Het gevolg hiervan is dat de aan de processen ten grondslag liggende stromen primair gegevensgericht worden gecontroleerd door de VIC-functie en de accountant. Ook kan het zo zijn dat het gewoonweg efficiënter is om bepaalde stromen gegevensgericht te controleren. Wij adviseren om per stroom/proces een keuze te maken tussen het steunen op interne beheersingsmaatregelen of een gegevensgerichte controle en deze keuze toe te lichten in de betreffende verantwoording.

Op basis van het reviewen van de door u uitgevoerde interne controlewerkzaamheden, besprekingen met de proceseigenaren, alsmede het uitvoeren van onafhankelijke deelwaarnemingen, concluderen we dat de processen over het algemeen voldoende interne beheersingsmaatregelen en aanknopingspunten bevatten om een getrouwe en rechtmatige jaarrekening te kunnen bewerkstelligen.

Aard en reikwijdte controle

Evaluatie interne beheersing

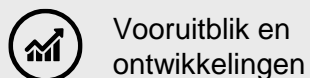
Interim-controle en VIC

Rechtmatigheidsverantwoording

IT audit

Gegevensgerichte werkzaamheden

Bevindingen en aanbevelingen

Vooruitblik en ontwikkelingen

Bijlagen

Ontwikkelingen ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording

Voorgaand jaar hebben wij reeds vastgesteld dat binnen de Gemeente Leudal acties zijn ondernomen om te voldoen aan de eisen van de rechtmatigheidsverantwoording. Afgelopen jaar bracht voor gemeenten diverse uitdagingen met zich mee en niet alleen omdat de rechtmatigheidsverantwoording nu dan toch voor het eerst verantwoord diende te worden in de jaarrekening 2023. De complexiteit van 2023 had vooral te maken met de onvolkomenheden in de onderliggende wet- en regelgeving, waarin de rechtmatigheidsverantwoording verankerd had moeten zijn. Na aanpassing van de Gemeentewet heeft de beoogde verankering in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) geen doorgang gevonden. De beroepsorganisatie van accountants (de NBA) heeft deze omissie ondervangen door het uitbrengen van Audit Alert 48. Deze situatie is ten tijde van het schrijven van deze managementletter nog steeds niet gewijzigd. Desondanks bevelen wij Gemeente Leudal aan om hier niet op te wachten en de noodzakelijke wijzigingen door te voeren

U dient nog rekening te houden met de volgende aspecten:

- Actualiseren van de Financiële verordening en Controleverordening. Wij hebben naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole 2023 bijvoorbeeld geconstateerd dat de toelichting van acceptabele begrotingsafwijkingen nadere toelichting behoeft in de Financiële verordening.
- Actualiseren van het normenkader voor de financiële rechtmatigheidscontrole. Wij bevelen aan om hierbij rekening te houden met het van toepassing zijnde normenkader voor de controle van de specifieke uitkeringen (SiSa).
- Afronden van de geplande interne controlewerkzaamheden.

De opvolging van bovenstaande punten is reeds in gang gezet. Deze punten zullen voor de controle op de jaarrekening 2024 afgerond zijn.

IT audit

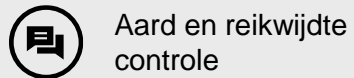
Artikel 2:393, lid 4 BW vereist dat we een reflectie geven op de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking voor zover deze relevant is voor de jaarrekeningcontrole. Bij onze IT-audit controleren wij de betrouwbaarheid en continuïteit van de kritische applicaties (iFinanciën) voor de jaarrekeningcontrole inclusief de relevante IT infrastructuur en databases. Hierbij richten wij ons op de opzet en het bestaan van de algemene IT beheersmaatregelen.

De IT-audit is dit jaar parallel aan de interim-controle uitgevoerd; dit om eventuele knelpunten bij de implementatie van iFinanciën vroegtijdig te signaleren. Vanwege de implementatie in 2024 hebben wij tijdens de IT-audit als het ware een nieuwe 'nulmeting' uitgevoerd ten aanzien van de algemene IT-beheersmaatregelen.

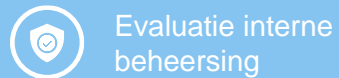
Onze bevindingen hebben betrekking op de volgende aspecten:

1. Jaarlijkse aandacht voor gedegen IT-risicoanalyse
2. Toegangsrechten gebruikers
3. Logische toegangsbeveiliging en gebruikersbeheer bij in- en uitdiensttreding van personeel
4. Logging binnen financiële applicatie
5. Kwetsbaarheden op netwerkniveau
6. Informatiebeveiliging en privacy
7. Wijzigingsbeheer financiële applicatie

Deze detailbevindingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijken binnen de ambtelijke organisatie. Zij zullen spoedig zorgdragen voor de opvolging van onze aanbevelingen. Onze aanbeveling rondom informatiebeveiliging en privacy is reeds voortvarend opgevolgd door de organisatie.

Aard en reikwijdte
controle

Evaluatie interne
beheersing

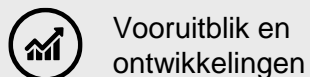
Interim-controle en VIC

Rechtmatigheidsverantwoording

IT audit

Gegevensgerichte werkzaamheden

Bevindingen en aanbevelingen

Vooruitblik en
ontwikkelingen

Bijlagen

Status bevindingen en aanbevelingen voorgaande jaren

In voorgaande rapportages (managementletter en accountantsverslag) hebben wij bevindingen en aanbevelingen aan u gerapporteerd. Deze bevindingen en aanbevelingen worden door u samengevat in een voortgangsrapportage, welke ieder kwartaal besproken wordt binnen het managementteam. Hierdoor houdt u als organisatie grip op de aanbevelingen van de accountant.

Van de 2 processen/onderwerpen waarbij vorig jaar bevindingen zijn geconstateerd, heeft u per heden van 1 onderwerpen de aanbevelingen opgevolgd. Dit betrof te aanbeveling ten aanzien van de in het verleden aan u gerapporteerde bevindingen naar aanleiding van de IT-audit. Vanwege de overgang naar iFinanciën hebben we bij onze IT-audit een nieuwe 'nulmeting' uitgevoerd. Een samenvatting van onze bevindingen naar aanleiding van de IT-audit hebben wij op de vorige pagina aan u gerapporteerd.

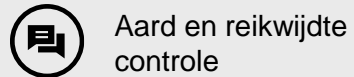
Wij verwijzen naar bijlage 'Status bevindingen / aanbevelingen rapportages voorgaande jaren' voor de gedetailleerde status van de openstaande bevindingen en aanbevelingen.

Wij hebben de status in kaart gebracht met behulp van de controlememoranda per proces van de VIC, de bespreking hiervan met uw adviseur AO/IC en de uitgevoerde werkzaamheden tijdens de interim-controle 2024, waaronder de IT-audit.

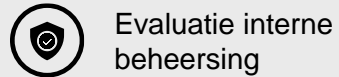
Tussentijdse gegevensgerichte werkzaamheden

Tijdens de interim-controle hebben wij al enkele gegevensgerichte werkzaamheden (deels) verricht om hiermee de druk enigszins van de jaareindecontrole af te halen. De werkzaamheden hebben betrekking op de periode 2024 t/m medio september. Het betreffen de volgende gegevensgerichte werkzaamheden:

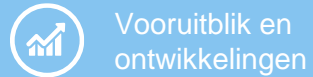
- Controle aanbestedingen: hieruit blijken momenteel zeer beperkte bevindingen.
- Controle wijzigingen crediteurenstamgegevens: wij hebben een deelwaarneming verricht en gecontroleerd of de in iFinanciën nieuw ingevoerde bankrekeningnummers aansluiten met de onderliggende inkoopfacturen. Hieruit volgen geen bevindingen.

Aard en reikwijdte controle

Evaluatie interne beheersing

Vooruitblik en ontwikkelingen

Vooruitblik jaarrekeningtraject

Externe ontwikkelingen

Speerpunten Gemeenteraad

Bijlagen

Aandachtspunten jaarrekening 2024

Op basis van onze kennis die wij van de Gemeente Leudal hebben verkregen bij onze voorgaande controles, onze risicoanalyse, de uitgevoerde interim-controle 2024, actuele ontwikkelingen en overige aandachtsgedebieden, onderkennen wij de volgende belangrijke aandachtspunten die van belang zijn voor een efficiënte jaarrekeningcontrole en een tijdige afronding:

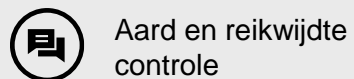
- Bij de start van de jaarrekeningcontrole verwachten wij dat de concept jaarstukken gereed zijn en zichtbaar zijn gecontroleerd aan de hand van de checklist jaarverslaggeving en het modelrapport 2024;
- Alle balansposten, transactiestromen en toelichtingen in de jaarrekening zijn voor aanvang van de jaarrekeningcontrole door de Gemeente Leudal zichtbaar gecontroleerd en eventuele correcties naar aanleiding van deze controle zijn verwerkt in de concept jaarstukken;
- Het 'rechtmatigheidsdossier' als onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording dient volledig te zijn;
- Belangrijkste schattingsposten in de jaarrekening (waardering van grondexploitaties, voorzieningen) zijn bij de start van de jaarrekeningcontrole onderbouwd en zichtbaar gecontroleerd.

Onze pre-final dient ter afronding van de review van de VIC-werkzaamheden, het dynamiseren van het proces van de jaarrekeningcontrole alsook ter identificatie en bespreking van eventuele bijzonderheden met een impact op de jaarrekening. Hierdoor worden eventuele belangrijke discussies ten aanzien van de jaarrekening besproken voorafgaand aan de eindejaarscontrole.

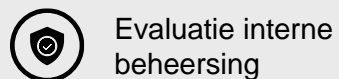
Planning eindejaarscontrole

Wij zullen op korte termijn een lijst op te leveren stukken aanleveren, waarbij wij per jaarrekeningpost de documenten zullen opnemen die wij minimaal wensen te ontvangen bij de start van de controlewerkzaamheden. Hieronder is de resterende planning in kaart gebracht.

Activiteit	Planning
Toelichten managementletter in het Auditcomité	20-11-2024
Afronden review VIC-werkzaamheden (pre-final)	Week 5, 2025
Start controlewerkzaamheden jaarrekeningcontrole (excl. 3D's)	Week 13, 2025
Start controlewerkzaamheden 3D's (afhankelijk van oplevering controleverklaring Gemeente Roermond v.w.b. Jeugd/WMO)	Week 18, 2025
Aanleveren concept-accountantsverslag	5 mei 2025
Eindbespreking jaarrekeningcontrole / bespreking accountantsverslag met ambtelijke organisatie	9 mei 2025
Toelichten accountantsverslag in het Auditcomité	4 juni 2025
Raadsvergadering waarin de jaarrekening 2024 zal worden vastgesteld	1 juli 2025

Aard en reikwijdte
controle

Evaluatie interne
beheersing

Vooruitblik en
ontwikkelingen

Vooruitblik jaarrekeningtraject

Externe ontwikkelingen

Speerpunten Gemeenteraad

Bijlagen

Risicomanagement - frauderisico's

Reeds meerdere jaren is fraude binnen de publieke sector een belangrijk onderwerp van gesprek. De maatschappelijke aandacht voor dit onderwerp heeft ervoor gezorgd dat meer en meer wordt verwacht dat de gemeente zelfstandig een interne frauderisicoanalyse opstelt. Een dergelijke analyse helpt de organisatie om frauderisicofactoren te identificeren en te beheersen. Hierdoor kan fraude zoveel mogelijk worden tegengegaan.

Gemeente Leudal beschikt over een frauderisicoanalyse die ingaat op onderkende frauderisico's en getroffen beheersingsmaatregelen. Deze is recentelijk geactualiseerd.

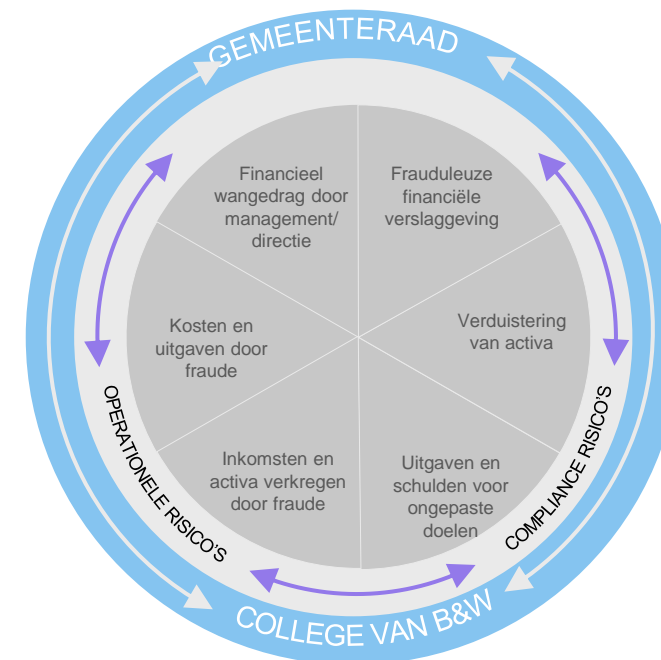
Wij bevelen aan om een expliciete koppeling te maken tussen deze frauderisicoanalyse en de werkprogramma's van de VIC-functie. Hiermee waarborgt Gemeente Leudal dat de effectiviteit van de in de frauderisicoanalyse geïdentificeerde interne beheersingsmaatregelen ook daadwerkelijk wordt getoetst. Daarnaast bevelen we aan om de verbijzonderde interne controle rondom memoriaalboekingen meer risico-gericht in te steken.

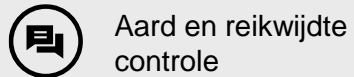
Frauderisico's in onze controle

Tijdens onze controle besteden wij nadrukkelijk aandacht aan het onderwerp fraude. Op basis van onze frauderisicobeoordeling verrichten wij o.a. de volgende controlewerkzaamheden:

- Risicoanalyse per proces waarin de drie kenmerken van fraude: rationalisatie, druk en gelegenheid zijn afgezet tegen de kans en de impact;
- Beoordelen of er signalen zijn voor een verhoogd risico op fraude vanuit notulen, persberichten en andere (openbare) publicaties;

- Controle van ongebruikelijke boekingen (boekingen buiten het normale proces om) in uw administratie;
- Controle van het gunningsproces van inkoop- en aanbestedingstransacties;
- Controle van de prestatielevering in het inkoopproces;
- Controle van de zakelijkheid van omvangrijke grond- en vastgoedtransacties;
- Het uitvoeren van detailcontroles op de rechtmatigheid van de bestedingen ten laste van de specifieke uitkeringen;
- Het uitvoeren van een betalingsanalyse.

Aard en reikwijdte controle

Evaluatie interne beheersing

Vooruitblik en ontwikkelingen

Bijlagen

Status bevindingen / aanbevelingen rapportages voorgaande jaren

Bevindingen / aanbevelingen 2024

Open

→

Opgevolgd

Aspect

Bevinding en opvolging

Prestatielevering
Inkopen

Bevinding/aanbeveling ML/ACV 2020 en eerder

U heeft de interne beheersingsmaatregel geïmplementeerd dat een "prestatie-akkoord-verklaarder" (PAV-er) inkoopfacturen digitaal dient te autoriseren nadat hij/zij heeft vastgesteld dat de gefactureerde prestatie ook daadwerkelijk is geleverd. In de praktijk constateren wij dat dit enkel gebeurt aan de hand van bijvoorbeeld een offerte of opdrachtbevestiging. Door deze werkwijze resteert het risico dat de gefactureerde prestatie helemaal niet geleverd is. Wij adviseren u om de PAV-er de daadwerkelijke levering van de prestatie vast te stellen en dit kort te documenteren binnen het autorisatieproces. Om de administratieve lasten, die hiermee gemoeid zijn, niet onevenredig te laten oplopen, stellen wij een groeiproces voor, waarbij ten minste bij de representatieve deelwaarneming door de VIC-functie evident dient te blijken dat de onderliggende prestatie ook daadwerkelijk is geleverd.

Opvolging

Aan de hand van onze review op de door u verrichte interne controlewerkzaamheden ten aanzien van inkoopfacturen, hebben wij vergelijkbare bevindingen geconstateerd, namelijk dat bij de prestatie-akkoordverklaring door de PAV-ers niet altijd zichtbaar bewijs van prestatielevering is gedocumenteerd.

Aspect

Bevinding en opvolging

(vervolg)

Tijdens de jaareindecontrole zullen we de bevindingen evalueren en de eventuele impact bepalen van de geconstateerde bevindingen.

U bent momenteel bezig met het ontwikkelen van beleid, gericht op het aspect prestatielevering. U bent voornemens om dit beleid met ingang van het nieuwe boekjaar 2025 te implementeren. In het beleid houdt u rekening met de relevante aspecten uit de BADO-notitie 'Vastlegging en onderbouwing prestatielevering bij inkopen door decentrale overheidsorganisaties'.

Om de implementatie van het beleid kracht bij te zetten onderzoekt u hierbij de mogelijkheid om in iFinanciën documentatie ter onderbouwing van de prestatielevering toe te kunnen voegen. PAVers worden vanaf november bovendien getraind in het systeem, gericht op de aspecten prestatielevering en verplichtingenadministratie.

 Aard en reikwijdte controle

 Evaluatie interne beheersing

 Vooruitblik en ontwikkelingen

 Bijlagen

Status bevindingen / aanbevelingen rapportages voorgaande jaren

Bevindingen / aanbevelingen 2024

Open

→

Opgevolgd

Aspect	Bevinding en opvolging
IT-audit 	<p>Bevinding/aanbeveling ML/ACV 2020 en eerder</p> <p>In de management letter en accountantsverslag van voorgaande jaren zijn meerdere bevindingen en aanbevelingen opgenomen welke voortkomen uit de uitgevoerde IT-audits. De bevindingen en aanbevelingen uit voorgaande jaren inzake IT betreffen de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Logische toegangsbeveiliging en gebruikersbeheer van Civision bij in- en uitdiensttreding van personeel - Documentatie intern uitgevoerde IT-controles; - Formele vastlegging van uitgevoerde procedures en besprekingen ten aanzien van de IT omgeving; - Jaarlijkse aandacht voor gedegen IT-risicoanalyse; - 15 gebruikers hebben volledige toegang in Civision Middelen (CMD); - Instellingen productieomgeving dienen te worden aangescherpt; - Logging op tabellen in CMD is uitgeschakeld; - Inloginstellingen binnen CMD zijn zwak geconfigureerd. <p>Opvolging</p> <p>De aanbevelingen zijn deels opgevolgd. Vanwege de overgang naar iFinanciën hebben we bij onze IT-audit een nieuwe 'nulmeting' uitgevoerd. We hebben derhalve deze bevindingen uit voorgaande managementletters afgevoerd van onze lijst met openstaande aanbevelingen. De bevindingen die van toepassing zijn op de algemene IT-beheersmaatregelen binnen iFinanciën, hebben wij als nieuwe bevindingen gerapporteerd in deze managementletter.</p>

Qconcepts

Reitscheweg 45
5232 BX 's-Hertogenbosch
t +31 (0)73 - 61 32 510
e info@qconcepts.nl
i qconcepts.nl

